

Womhaj Bóh!

Czisko 41.
8. ott.

Łétnik 3.
1893.

Szerebiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƚo kóždy ƚobotu w Szmolerszej kniƚiciziszczejni w Budyšcinje a ƚu tam dostacź ƚa schtwórtlétnu pschedplatu 40 np.

19. njedzela po ƚwj. Trojicy.

Mat. 9, 2: „Dowěr ƚo, ƚyno, tebi ƚu twoje hrěchi wodate.“

Wschitke hrěchi dyrbja wodate bycź. Sewał nimašc ƚaneho měra. Njespomiń pał pschi tym jeno na te wulke hrěchi. Też te małe ƚu straszne a tež jich kónz je ƚmjercź. Wo tym pišce fromny Gandrij Mlynk w ƚwojich hodzinach wofschewjenja tak: Małe pšycźki naczinja hufto najwjetšcu škodu. To njeměni jelań a pytny je tola k ƚwojej škodze. Hdnyż wón ƚo bėdźi i wulkimi pšami a je na shtom mjeta, pschibėhnjeja małe pšycźki, powėšcheja ƚo i hromadami na njeho, torhaja jemu zylė kruchi mjaša i cžela; wón njerodźi wo rany, runjeż ƚo jėtsja a hnija; duż dyrbi na to wumrjecź. Ty ƚo bėdźišc jeno i hlownymi hrěchami, njehašc rady mordat, paduch a mandželstwołamať rėlacź, ƚo njeby ƚaneje hańby psched ƚwėtom mėl, bjes tym helczišc ƚo i małymi hrěchami, wo kotreż njerodźišc; lubujesč cžłowške towarštwu, wobłekasč ƚo po ƚwėtnym waschnju, žortujesč druhdy po ƚwėtnym šwuczenju a ƚy njejabzy franjenty w ƚwojej wutrobje, njerodźišc pał wo rany; twoja prjedawšcha horliwosć w kšheszczijanštwu je šhinje a hańje na pošledku w tebi, škóncznje stanje ƚo, ƚo na te rany wėczneje ƚmjercze wumrjesč. Šlaj, tał nastawa druhdy wjetšche njesboze i małych hrěchow, hać i wulkich. Pschetoż wulke hrěchi mašc hišcze ƚa hrěchi a hladašc ƚo jich, małe hrěchi pał nimašc ƚa hrěchi a njehladašc ƚo jich jara. Ša czi radžu, njeměj žadny hrěch ƚa mały. Njech tež ƚo tebi shtó wė kał mały šda, wón pola Boha teho

Šnješa tebję wobštorži, šrani twoje ƚwėdomnje a šbħwa wė tebi bóršy korjen wjele wulkich hrěchow. Šak bóršy mőze se šchriczki wohen nastacź, hdnyż jej njewobarašc? Šdnyż kamjen do wody czišnješc, cžini wón wjele tam a ƚem kałazyh kólow wė wodze, jene pschezo wjetšche dnžli druhe. Pschetoż hdnyż ƚo jene šbudži, šbudži wone tež druhe, kiž je wjetšche, a šako druhe, kiž je hišcze wjetšche, runje tał ma ƚo tež i hrěchom. Mały hrěch je šapoczatt wulkeho, wulki je šapoczatt hišcze wjetšcheho; duż praji Bernhardus derje: Bohu podata wutroba hlada ƚo tał derje małeho, kał wulkeho hrěcha, dokelž i małymi czi šapoczinaju, kiž chzedža ƚo i wjetšchimi wopanzacź. Njeje žadny jeniczi hrěch, njech tež je najmjenschi, kiž njeby ƚmjercź šašlužik. Pschetoż ƚmjercź je hrěchow mšda. Rom. 6, 23. Š shtóž žyly šakon dzerži, šhrěšchi pał na jenej pschitašni, tón ƚo šczini wschitkich winojty. Šak. 2, 10. Augustinus da nam wopomnicź: Njeměj hrěchi ƚa ƚnadne, dokelž ƚu małe, ale bój ƚo, dokelž ƚu jich jara wjele. Š kał jara małe ƚu pėškowe šornjatta, tola hdnyż jich pschewjele do kódze pschindze, podnurja ju pod ƚobu, ƚo kónz wosmje, a kał jara małe ƚu deszczowe kapki, tola cžinja, ƚo rėki wuštupja a domy potorhaju. Małych hrěchow ƚo hladać a psched nimi cžekacź, je šnamjo roššwėtleneje dušche. Pschetoż runje kał ƚo w škóncznym šwėtle tež najmjensche próški widža, bjes tym ƚo w cžėmnošczi ani wulkeho blóta njepytujesč, tał, cžim bóle je cžłowjeł wot Boha roššwėtleny, cžim wótrišcho widzi wón a hidži tež najmjenschi hrěch. Ša chzu tež wšcho ƚa hrěch mēcź, shtóž je pschecziwo mojemu Bohu, njech ƚo

śda najmjeńſchi; żadyn hręch njeje taſ mały, kiż njeby mohł mje ſatamacz, jeli ſo by Bóh hnadny njebył.

Wſched tym hręchom tſchepjetajće,
Gładajće też na Khrysta,
Poniżnje, mój Jeſu, prajće,
Njełhodź ſ nami do ſuda;
Daj móz, hdyż ſo będzimy
A we bitwie ſtali ſmy,
S twojej mozu dobydzemy,
Njeprſcheczelow pſchewinjemy.
Hamjeń.

Jeſuſ a cżłowjeſojo.

II.

Jeſuſ hręſchnikow horje bjerje.

2. Sa tajkich ludźi njeje Jeſuſ pſchiſchoł?

My ſo praſchamy: Sa tajkich ludźi njeje Jeſuſ pſchiſchoł? Eſo roſumi, ſo wulke hłubiny, kotreż ſtaj cżłowſki roſom abo nje-roſom bjeſ wſchelakimi ludźimi natwarikoł, jemu niczo njeplacjachu. Kamjeń a róža njemóżeſchtej n. pſch., kaſ by ſo w ſtarym czaſu prajko, bóle wſchelakej bycz hacz ſchłowa a ſwobodny. Jeſuſ wo tajkim roſdźelenju niczo wjedźecz nochze a ſ tym je ſchłowinſtwu kónz czinił. — Dale bęſche a je muž w póhanſkim ſwęcze wyſchſche ſtworjenje hacz žona. Sa teho ſbóžnika ſtejtaj wobaj na tym ſamym ſtejiſchczu. S tym je wón žony ſ tybazarócznych putow wumohł. — Romſzy, Griciſzy, Samaritiſzy židow hidzachu; židzi pał ſo hładachu, ſo njebychu ſ nimi do bliſkeho wobłhada pſchiſchli. Haj, bóle a mjenje hidzachu a ſazpivachu ſo wſchitte ludy bjeſ ſobu. Jeſuſ pał kaſ bratr też ſ Romſtimi a Griciſtimi wobłhadźuje; a huſczicho židam Samaritiſkeho ſa pſchiklad prjódſtaji. Wón, kiż je ſa cżłowjeſow pſchiſchoł, chze wſchitte ludy ł wulſtemu bratrowſtwu ſjednocić.

Tał też Jeſuſ niczo wjedźecz njecha wo politiſkich a žyrkwiniſkich ſtronach (partajach). Wón ſo też dženſniſchi džen njeby ani do konſervativneje ani do liberalneje ani do ſozialdemokratiſkeje ſtrony pſchijecz dał. — Jeſuſ też niczo njeręzi wo pobożnych a bjeſbóžnych ſchtantach a powołańach. Hacž je ſchto wojał abo mełchnik, piſmawuczeny abo žłonił, rybał abo womożer — wyſche wſchittich ſteji napiſane: „Schtož te mni pſchindze, teho ja njebudu won ſtorczicz.“ Róžde powołańe, kotrež ł temu pomha, ſo by wſchitko w ſwęcze w dobrym porjedze dale ſchło, je jemu jenak ſwjate; „duchowny ſchtant“, kotryž by Bohu bliže ſtał hacž žadyn druhi, wón njeprſchipoſnawa.

Duż jemu wſchitte cżłowſte roſdźelenja niczo njeplacja. So by žórko ſwojeje luboſcze wotewrił, ł temu je doſcz, ſo ma cżłowjeſa pſched ſobu. So by nam ſjewił, ſo dyrbimy cżłowjeſa w cżłowjeſu czeſczicz, ſo dyrbimy cżłowjeſej jaſo cżłowjeſej ſkuzicz — wón ſwoje kraſne pſchirunanje wo ſwilnym Samaritiſkim ſ jednorými a teho dla woſebje móžnymi ſłowami ſapocznje: „Sedyn cżłowjeſ džeſche wot Jeruſalema dele ł Jerichu“ — kaſ by wón prajecz chyzł: Njepraſchejće ſo, tajki cżłowjeſ — njepraſchejće ſo, ſ kaſteho luda a wóžneho kraja! Wam njech je doſcz, ſo je wón cżłowjeſ, kiż waſ trjeba.

Woprawdze, to ſmyſljenje Jeſuſowe je prawa luboſcz ł cżłowjeſam. So wón roſdźelow bjeſ cżłowjeſami njeſnaje, dofelž chze wſchittich wumóz a dofelž wſchittich cżłowjeſow lubuje, je něſchto žyle nowe a dyrbjeſche nowe cżłowjeſtwo ſtworicz, abo lępe ſo praji: dyrbjało ſo nowe cżłowjeſtwo ſtworicz, jeli ſo by ſtare cżłowjeſtwo nowemu duchej wutrobny wotewriło.

Wſchi tym wſchēm tón ſbóžnik wo cżłowjeſach pomjeda, ſa kotrychž wón pſchiſchoł njeje. Niż ſa prawych, ale ſa hręſchnikow; niż ſa widžazyh, ale ſa ſlepnych; niż ſa ſtrowych, ale ſa khornych; niż ſa tajkich, kotſiž pokuty njepotrjebaja, ale ſa ſpróžnych a wobczęženych atd.

Róždy, kotryž ſwoju bibliju ſnaje, wě, ſo je ta myſł huſto w ſczenjach wuprajena. Ty cżujech, ſchto chze tón ſbóžnik woſnamjenicz, hdyž wón wo prawych, ſtrowych, widžazyh ręczi, — tuczi njejku woprawdze prawi, ſtrowi widžazy, — ale woni ſebi jenož myſla, ſo ſu tajzy. Woni ſebi to myſla, dofelž žanryh wulkich a czežkich hręchow nječinja a dofelž wſchelake dofonjeja, ſchtož po ſdaczu wo pobožnoſczi ſwęczi. Tu myſł, ſo wſchitzu cżłowjeſojo w tej ſamej męrze bójſkeje hnadny potrjebaja, woni

wotpokafaja. Duż je bjeſ džiwa, ſo wo ſbóžniku hręſchnikow niczo wjedźecz nochzedza. Jeſuſ po tajkim mjeku njeſtaji, ſady kotrejež jeho luboſcz pſchęſtanje. Ně, czi ſebi ju ſam u ſtaja, hdyž jeho ſbóžnikowſku luboſcz ſazpija. Sa tajkich wón pſchiſchoł njeje, kaſ też ſkónczko tajkim njeſthadza, kotſiž ſebi woczji ſawjaſaja.

Woprawdze je tał, ſo je we wſchittich cżłowjeſach podobnoſcz Boža ſkažena, ſo ſu woni wſchitzu, kaſ tón Knjeſ huſczicho praji, „ſhubjeni“ (wot praweho žiwjeńſkeho ſakožka w Boży wotſtupili), ſo ſu ſami na ſebi njełhmani ſa towarſtwo ſ Bohom, ſa bójſku luboſcz a kraſnoſcz. W tym naſtupanju ſu wſchitzu runi. Woni ſu wſchitzu na ſmjercz khoru. Khoroſcz ſama ſo jenož na jara wſchelake waſchnje ſjewi.

Bjeſ dwęla bychu tajkej wulkej hromadze khornych, kotrymž lékar bliſko ſtupi, kotryž móže jim wſchittim węcze dopomhacz — ja praju, bjeſ dwęla bychu czi najmjenje wuhlada na wuſtrowjenje męli, kotſiž ani njemęra, ſo ſu khoru a kotſiž ſebi myſla, ſo móža ſ někotrymi domjazymi hrędkami khoroſcz wotwobroczić. Wo tajkim njebychu czi najſtraſchniſcho khoru byli, na kotrychž je khoroſcz widźecz, kotſiž maja rany a hroſne brody a kotſiž wulku boloccz czerpja. D ně, czi budza přeni hotowi, ſo lékarjeje bjeſ pſchemyſljenja pſchepodacz. Ale tajzy, kotſiž też ſmjercz w ſebi noſcha, ſwontownje pał ſo ſtrowi bycz ſdadza, haj, kotſiž ſo ſwojeje dobreje ſtrowoſcze dla bjeſ ſobu wobdžiwaja — tajzy ſu najſtraſchniſcho khoru, dofelž do žaneho ſtracha njemęra. Woni ſu daloko wot pomozy, dofelž ſo wot njeje ſdaluja.

„Ach tał“, ty prajich, „ty ręcziſch wo ſariſeiſkich, wo tyh ſtaryh ludaſach, kotſiž temu ſbóžnikowej huſto napſcheczimo ſtupichu“. Ně, luby cžitarjo, wot tyh njepowjedam; to by rękało: ſamu ſkłomu młóczicz. Schto by pomhiko, ludzi wobraſowacz, kotſiž ſu dawno ſwojeho ſudnika namaſali? Ně, ja ręczi wo milionach „pobožnych kſchęſczijanach“, wo porjadnych kęſchichodžerjach, dobryh ludžoch, hoſpodarjach a hoſpoſach, kotſiž ſu tał „dobri“, ſo ſo ſami ſebi wurjadnje ſpodobaja; kotſiž ſo ſebi ſamym tajzy wubjerni bycz ſdadza, ſo ſebi ani na to njemyſla, ſwoje dla žarowacz a ſwoje ſmyſljenje pſchemenicz, kotſiž wo wobroczenju niczo wjedźecz nochzedza, ſo ſkradžu abo też ſjawnje praja: „Bychu-li wſchitzu ludžo byli tajzy kaſ my, by wſchitko derje na ſwęcze było.“

Ma přenje ſo ſda, kaſ by na tym něſchto było. Ma ſwęcze wſchit by też, hdyž ſebi ſwontownje ſwět wobhladamy, derje ſtało, hdy bychu wſchitzu ludžo tał mudri byli kaſ tamni, ſo bychu poſnali, ſo ſebi cżłowjeſ pſchi tym najlępe ſteji, hdyž porjadne a hódne žiwjenje wjedze, hdyž je po ſakonju živy a na žane ſudniſtwo kłodžicz njetrjeba, hdyž ſwoje žadoſcze wobkneži, hdyž ſwoje džećzi derje woczehnje atd. Haj, wone ſu te dobre węzy a derje temu, kotryž tał czini. Ale tajki móže pſchi tym wſchēm daloko bycz wot njebjeſkeho kraleſtwa; haj, wón je woprawdze jara, jara daloko wot njebjeſkeho kraleſtwa, hdyž ſebi myſli, ſo je ſwojich dobryh ſkutkow a pocžinkow dla hižo nutſkach w Božim kraleſtwje. Niſchto tał mało wuhlada nima, ſo mohł mudry a prawy bycz, hacž tón, kotryž je pſchęſwęczeny, ſo to hižo je.

Njepraſchej ſo mje, luby cžitarjo, hđže tajzy ludžo ſu? Praſchej ſo radſcho, hđže njejku. Wruhuj ſo kthutnje, hacž w twojej kozi tajki njeczi, kotryž „pokuty njeotrjeba“ a kotryž ſo w wyſokim ſamospodobanju modli: „Sa ſo czi džaſuju, Božo, ſo ja njejſzym jaſo druſy ludžo — jaſo jich najwjazy druſich ludži!“

Schtož ſczenja ſnaje, dyrbi wjedźecz, ſo tón ſbóžnik wo woſebityh wulkich czežkich hręchach wjele njeręzi, kaſ najwjazy cżłowjeſow. Eſo wě, ſo ſo pſchęſ nje w cżłowſkim towarſtwje wjazy ſchłody nacžini. Ale pſchi tym wone ſame we ſebi hórſche njejku, hacž jich wjele hręchow, kotrež drje potajene w wutrobje cżłowjeſej ſwontownje njeſchłodza a kotrež žadyn ſtatny ręcžnik njełhoſta. Tamna ſchłoda pſchindze wot teho, ſo ſo hręch na woſebite waſchnje ſjewi — wabjazy duch je tón ſamy. Ebóžnik hlada na korjenje. Cžitaj Mat. 5. Róždy cżłowjeſ, kotryž na korjen wſcheho cžinjenja ſam pſchi ſebi njehlada, ſo ſam ſjeba. Wot Božeje pomozy je tón najdalſchi, kotryž ſebi myſli, ſo jeje njepotrjeba.

Teho dla Jeſuſ ſwoje „będa“ węſtym wulkim hręſchnikam njeprſchimoła, ale ſamoprwym. Woni ſu ſjawni ludazy, pſchetož ſo pſchęzo ſamo ſjebajo móže jenož cżłowjeſ ſamoprwy bywacz.

(Pofracžowanje.)

Něšcto wěšte.

« duchownemu Flattichej w Württembergskej junu general pschindže a praschěsche so jeho, hacž móže jemu něšcto wěšte wo wobstejnosćach po šmjerczi prajicž.

Duchowny wotmolwi: „To ja móžu.“

„A to by było“, praschěsche so general.

„Myšlicze šebi wy, knjes generalo, so budžecze po šmjerczi hišcže general a so smějeczje hišcže šwoje pjenjesy a kublo?“

„Wěscze niž, to wschitko pschestanje“, praji general.

„Scze wy wo tym kručje pschěšwědczeny?“ so duchowny hišcže juntrócž praschěsche a general wotmolwi:

„To šo rosumi.“

„Duž dha, knjes generalo“, džesche duchowny, „wěscze wy něšcto wěšte wo wobstejnosćach po šmjerczi. Šo tym štožcže wasche žiwjenje tudy, doniž wam Bóh wscho dalishe w šwojim cjašu njesjemi.“

E. S.

Šsudjenje.

Šlób: Nětk dobru nóz ja dawam.

Šchto chžesch šo, cžłowcže, rudžicž?

Bóh stary žiwj je.

Duž daj šo jeno šbudžicž,

Wón š tobu stajnje dže;

Šaj jeho hnadu šhwalmy

A jeho lubosć wschu,

Špěwajmy rjane psalmy,

Šo š njeby šynki du.

Bóh šnaje twoju lubosć,

Tež twoje wješe,

Wón šnaje twoju šhorosć,

Riž mašch we wutrobje.

Raž plódnj deschčič šapa

Ššchi šlónčnej cžopłocze,

Tak jeho lubosć šapa,

Riž š njeby pošcžele.

Duž cžiči přecž horjo twoje!

Cžiči přecž wschě starosće

A hrěščne šlutki šwoje,

Riž wjedu šy pucž cže!

Daj we šwětle šo wodžicž

A šczi šo šwobodny!

Dha móžesch w šwětle šhodžicž,

Šdnyž pschindu cžmowe dny.

Nječ wschitko šhabla, pada,

To jene wostanje;

To je ta bójšta hnada,

Riž šo cži dostanje

Ššches Anjesa šesom Šhryšta,

Riž wěčna šwěza je,

Še tebi šbóžnosć wěšta

We doli cžemnosće.

Dha šapschimú twjerdže nětko!

Džerž šwěrnje wobstajnje

Teho, kiž šdžerži wschitko!

« tom' džerž šo dostojnje!

Wón ša tebe je pobyl

Na šchizu, we šmjerczi.

Š tym je wón tebe dobył,

Duž ša nim stajnje dži.

E. S.

Ššhowany poklad.

Nan na šwojim šmjertnym ložu šwojeho šyna š šebi šawoła a praji: „Šlaj, nětk dnybju wumrjecž a tebi ničžo druge hacž šwoju šhěžu a šahrodu njesawostaju; ale w šahrodže leži poklad ššhowany, pytaj jón a ty budžesch bohaty.“

Nan wumrije a bórsy šapocža šyn w šahrodže ša tym pokladom rycž. Šhjesche jow a tam, ale poklada njenamafa. Wjes tym pytny, šo bu šahroda psches hufcžishe a hluboše pschědžělanje lěto a plódnischa a šo lěpshe žně dawasche. Duž jemu wujšni, šchto

je jeho mrějazy nan š pokladom w myšlach měł. Ššwěrna próza a pilnej ruzy šu poklad, kotrež móža šhudeho wobohacžicž.

Podobnje běsche š pokladom, na kotryž běsche šerscha jeneho šwojich poddanych šedžbliveho šcžinik. Šerscha běsche juntrócž do domu šhudeho a šhoreho krajana pschischoł. Dofelž šam na pobožnosć džeržesche, da šebi bibliju podacž a napominasche, hdyž woteńdže, šhoreho, šo dnybri jeno pilnje w Božim šłowje cžitacž, dofelž je w nim poklad ššhowany. Wuž to šlubi, ale kaž to wjele ludži cžini: w nusy šo š Bohu wołaja, ale po tym jeho šašo šabudža. Šako běsche wuštrowjeny, bibliju wjazy do ruki njewša. Něhdže ša lěto šerscha šašo pschindže a šo muža wo-prascha, hacž je pilnje w šwojej bibliji cžital a poklad namafa. Šako muž to přěnsche wobkručzi, wocžini šerscha bibliju a š njeje wulki papjerjany pjenjes wsja. Nětko šo na nastročěneho muža š tymi šłowami wobroczi:

„Šy-li ty moju radu wobkědžbowaf, by tón poklad namafał a wón by twój byl.“

Š tymi šłowami pjenjesy do šaka tytny.

Alle šu hišcže druge, lěpsche poklady w Božim šłowje. Tu šo wo šemški poklad jednasche. Šemške poklady pał šu šachodne, ša nimi kopaju šo padušchi a je kranu, tež mole a šersawž je škaža. Teho dla dawa nam tón šbóžnik tu radu: Nahromadžcže šebi poklady w njebyšach, kotrež šu nješachodne. Tež wón rěcži juntrócž wo ššhowanym pokladže. (Mat. 13, 44—46). Wón njebyške kralestwo pschiruna š pokladom, kotryž cžłowjeł namafa — a potom š drohej parlu, kotruž kupž po došhim pytanju nadeńdže. Njebyške kralestwo pał njeje hafle njebyške kralestwo tam horjekach, ale tež hižo Bože hnadne kralestwo na šemi; wone je drohi ewangelijon wo wujednanju š Bohom, to drohe šłowo: šo je Šhrystuš šesuf do šwěta pschischoł hrěšchnitow šbóžnych cžinicž. Raž běsche poklad na polu šnano w hubjenym hornzu ššhowany, tak tež ma Bože šłowo, ewangelijon wo hnadže, šnadnu draštu šwonkownje. Wot cžłowjekow, wot njewucženych rybatow a rjemješnikow je biblija kaž šožda druga kniha; ma te šame pišmiki, tón šamy cžishečž a tu šamu papjeru; šemšy rjemješniky ju šestajeja. Šaj, šamo po šdacžu šebi w bibliji wschelate wuprajenja napschecžiwostaja, šo někotry, kiž ponižny njeje a šwoju wěru pod Šhryštuša njepodda, šebi myšli, šo biblija Bože šłowo njeje. Alle pohladaj jeno nuts je šprawnej po šbožu šebi šadazej wutrobu a ty budžesch lute cžishe šłoto namafacž, poklad š njebyš, kiž je nješachodny, kiž twoju wutrobu š měrom a radoscžu napjelni a cže w Bosy wobohaczi ša cžaš a wěcžnosć. Šožde šłowo wo hnadže Božej a wodacžu hrěchow je wjazy winojte hacž šadny šłoty. Najlěpschi poklad pał je šesuf šam, kiž je w Božim šłowje šjewjeny, šo w nim pyta a namafa, poklad, wo kotrymž w šhěrlušchu rěka:

„Rał krašne šamoženje

Mož šesuf ša mnje je!

Wón šwješeli mje rjenje

A we mni bydlicž chže;

Ša jemu pschihotuju

Nětk moju wutrobu,

Šo bolosć nješacžuju,

Dha šnješu bolosć wschu.

Rošhlad w našim cžaju.

Rhěžor je šo šańdženy tydžen pscheproscheny wot šchwědiskeho krala na hońtwu do Šchwědiskeje podaf a je šo wot tam štrowy wrócžil.

Wólby ša pruski šejm šmēja šo 7. novembra. W Róšborško-Šwojerowškim wotryšku je wotpohlad, knjesa krajneho radžicžela š Lute a knjesa barona š Lilienkron wušwolicž.

W Barlinje šu nětk šastupjerjo ruskeho knježerstwa š němštimi šhromadženi, šo bychu wo nowym žłownym šjenocženštwje wuradžowali. Raž šo nětk wězy maju, njeńdže dale. Katarštw a wifowanje a wscho cžerpi psches šrudnu žłownu wójnu.

Wjerch Wišmarł je pječža psches šwoju pošlenju cžěžtu šhorosć šłaby šchědžiwž. Wón je tak šłaby, šo šo prascha, hacž móže wobcžeznosć pucžowanja š kupjelow domoj nješcž abo hacž njedyrbi žyłu šymu w Rissingenje wutracž.

Ššchi šłownej šhromadžisnje Gustav-Šdolškeho towarštwu w Bremenje je šhuda ewangelška wošada Troppau w Awštrisko-Šchlesynskej wulki dar lubosće 18033 hriwnow dostała.

W Winje šu někotrych anarchištow šajeli, kiž chžedža š mozu pólvra a wohnja wschě wobstejnosće powrócžicž. Šich bē 14. Woni pschisłuscheja wschitzy šhromadnemu anarchištištemu šlubej.

Schcjuwaze pišma a zyke knihičičščernje sa tajke, kaž tež bomby a dynamit buchu pola nich namakane.

Čhinesičkeje je srudna powjescz pschischla, so staj tam sašo dwaj šwedistaj mišionaraj saroženaj. W haprleji bē šwedisti mišionar we wšy Hokiapa dom najak. Jako chzyšče nuts czahnyčz, schcjuwachu, so by wuhnaty był. Wón tola wosta. Ale 29. hapr. bu wobšedžer teho doma, dokelž bē šwój dom mišionarej najak, do jastwa cziknjeny a dosta 1100 pukow. Mišionar Wikholm proschese nětk čhinesičkich fastojnikow wo pomoz, ale woni jeho kedžbu njemējachu. W Zemje bu rēcz roščerjena, so budža na wulkim póhanškim šwjedzenju teju dweju mišionarow — bjes tym bē tež drubi, Johanson, pschischot — wuhnacž. A tak tež šo sta. 1. julija seindze šo wokoło 10,000 Čhinesow w Hokiapu. Dom, w kotrymž mišionaraj bēšchtaj, bu woblehnyeny a rošbity. Wonaj šamaj čžeknyšchtaj do drugeje kžēze, bušchtaj pak tam namakanaj. Wonaj bēžeschtaj nětk psches tsēchi wokoło 30 domow, hacž napošledku pschescžeharjo jeju sajachu. Wschitzu šo na njeju se žerdžemi a kamjenjemi dachu, torhachu jimaj drašty s čžela a bijachu tak dolho do njeju, hacž morwej njebēšchtaj. Tsi dny wostaschtej nahej čžele ležo, hacž stōncžnje Čhinesička wyschnoščz jej pohrjebacz nje-kafasche. Pošledni list mišionara Wikholma je 11. junija 1893 pišany a ma šo tak: „Duby dr. Etmano! Nimam khwile, nětk wjazy pišacz, pschetož durbju do Sangpua šo podacz. Praja, so chzedža šo tam ludžo pschecžiwu nam šbēhnyčz a naš pschichodnu njedželu stōnzowacz. Kak to pōndže? Ššym woprawdže w staroščach. Chzyl tōn Knjes nasche žiwjenje šdžeržecz. Woni šu tež na rōžkach hašow wosjewili, so budžemy 1. julija saroženi. Proschče, luby doktorje, proschče wjele sa Sangpu. Wjele dobreho wot naš wšchēch. Wasch šluzobnik

Wasch šluzobnik

Otto Wikholm.“

Nasche myšle.

„Myšlicž šebi móžu, ščtož chzu“, s tym trošchtuje šo kōždy, kiž šle myšle a wotpohladu, pschecza a žadanja w šwojej wutrobje haji. Šubjenty trošcht! ty šo prózujesh, psched čžlowjekami šwoje myšle potajicž a je tola psched Bohom potajicž njemōžesh; ty šo tych bojiš, kiž čželo morja, dušchu pak njemōža moricž, teho pak šo njebojiš, kotryž, hdyž wón je morik, tež móž ma, čžiknučž do teje hele. Njemopomniš ty, so tōn Knjes, kotryž hižo w šwojim poniženju derje wjedžesche, ščto w čžlowjeku bēšche a šwojim nje-pschecželam ičh myšle porokowasche: „Čžeho dla myšlicže wy šebi tak šle w šwojich wutrobach?“ — so tōn Knjes, kiž ma woczj jako wohenjowe plomjo, twoje myšle šnaje a so budžesh jemu junu wotmolwjenje dawacz durbjecz.

Šój! Ša chzu tebi něotre bibliste hrōncžka prajicž, kotrej durbja tebi twój wopaczny trošcht wšacz a tebje k pōsnacžu teho mjescž, so je twoja šnutškowna wutroba psched tym Knjesom šjawnna. „Knježe, ty wobhoniš mje a šesnajesch mje; — ty rošymiš moje myšle s daloka“ Ps. 139, 1. 2. „Ša pōsnaju, so ty wščitko samožesh, a žana myšl njeje tebi potajena“ Šiob. 42, 2. „Ša šnaju wascheho ducha pomyšlenje derje“ Čžech. 11, 5. „Tōn Knjes budže na šwētko pschinjesčž, ščtož po čžimje je potajene a wutrobom radu šjewicž“ 1 Kor. 4, 5.

Wotstup wot twojeho wopaczneho trošchta a prosch teho Knjesa, so chzyl tebi tajke myšle do wutroby dacž, kotrychž šo ani psched nim ani psched lēpschimi ludžimi hašbowacz njetrjebasch. Ščtož temu Knjesej šluzi se šprawnej wutrobu, wješeli a trošchtuje šo teho, so tōn Knjes jeho myšle šnaje, hdyž tež čžlowjekoj jemu njerošymja, abo hdyž ma něšto na šwojej wutrobje, ščtož žanemu čžlowjekej domēricž njecha; jemu je šmērowanje, so šu pschi wščitkej njedospōlnoščzi nascheho žiwjenja s najmješča jeho dobra wola, luboščž, pschedewšacz a wotmyšlenja temu Knjesej šnate. Tak praji Šētr, šo do čžžkeho hrēcha šabšudžiwšchi, dokelž bēšche šwojeho Knjesa trōjzy šaprēk: „Knježe, ty wēšch wšchitke wēžy, ty wēšch, so ja čže lubuju.“ Derje tebi, hdyž móžesh s nim tak prajicž.

Wopokasmo wērny.

Žētat k wērjazemu mužej rjetny: „Njemōžu šebi myšlicž, so wy jako šdželany muž hiščeže do tajkich starych bašnicžkow wēricže.“

„Knjes lēkarjo“, bēšche wērjazeho wotmolwjenje, „pomyšlicž šebi, so wy nashonjenje čžinicže, so nětajke lēkarstwo jenu khoroščž kōždy krōcz šahoji; pomyšlicže šebi, so šče šnano šam psches tōn šredk wot šmjerče wumoženy a so šče pola wšchitkich khorščh pola kotrychž šče tōn šredk nakožik, tōn šam wušpēch mēl; nje-smējecže domērjenja k temu lēkarštwu?“

„Šo šo wē.“

„Tak je s kžescžijanstwom; moja wēra je na nashonjenju šakožena; njech drusy wo bašnicžkach powjedaja, ja wēm, ščtož šym šam na šebi a na tyšaz drubimi nashonik. Moja wutroba bēšche prjedy pošna njemēra a njepofoja; ja šebi na najwážnišče praschjenja wotmolwicž njemōžach. Duž je šo Wōh nade mnu šmiltk a mje k wērje domjedk; wot teho čžaka šym nowy čžlowjek a mam nětko mēr a trošcht a wšchitko, ščtož trjebam. A ščtož šym ja nashonik, šu wot wjele lēstotkow šem tyšazy čžlowjekow nashonik.“

Pokasat sa mladžinu.

Šo němškim.

Na twojim puczowanju psches žiwjenje radžu čži wušwolicž: Ša tōnz šwojeho puczja — njebeša. 1 Šētr. 1, 4.
Ša njerōštorhnliveho pschewodžerja — šwojeho šbōžnika. Šul. 24, 15.
Ša šchit — šwjatnych jandželow. Šl. 91, 11.
Ša puczapokasarja — šwjate pišmo. Šl. 119, 24. 105.
2 Šim. 3, 15—17.
Ša puczowarške wopišmo — luboščž. Šan. 13, 35.
Ša puczowarški kij — bohastwo Bože. Šil. 4, 19.
Ša šnamjo warnowanja psched wopacznyu puczemi — luby kžičž. 1 Šētr. 4, 1.
Ša wošchewjenje dužy — Boži dom a Bože blido.
Ša pschewinjenje wšchēch njepschecželow — wēru. Čžef. 6, 16.
Ša šbōžne dokonjenje šwojeho puczja — Božu hnadu. Šil. 1, 6.

Kak daloko móžemy se šwētom hieč.

Nēhdy šo mlodženz stareho mužja woprascha, ščto to rēka, „šwētej kšičžowany byčž.“ Štary praji:

„Dži won na pohrjebniščežo, šawočaj mormych a praj jim: „Šōjče won, nětko je lubošny čžak meje, njebo je mōdre a ptacžki špēwaja.“

Mlodženz džēsche a jako šo wrōczi, šo jeho štary woprascha:

„Ščto šu tebi wotmolwili?“

„Nicžo“, džēsche mlodženz

Štary pschilasa: „Dži tam sašo, šawočaj mormych a praj: Šrimanje na njebešach šteji, štaščže a khwatajče, so pod tšchu pschidžecže; pschetož bōrny šo desččžik pōndže!“

Hdyž šo mlodženz sašo wrōczi, woprascha šo štary s nowa:

„Ščto šu wotmolwili?“

„Nicžo“, džēsche mlodženz.

„Duž tam sašo dži a pokhwal ičh a hdyž na tebje njepo-šluchaja, našwar ičh.“

„Ach, mój lubž nano“, praji mlodženz, „to budže tež podarmo, woni mi nicžo njewotmolwja!“

Duž štary mlodženzej powjedasche: „Šlaj, mój šyno, sa šwētnymi žadosčžemi a srudobu, sa kšwalbu a hanjenjom teho šwēta šo tak malo praschecz, kaž mormi, rēka: „Šwētej kšičžowany byčž.“ Hdyž chzedža tebje šawjescž, njepošluchaj na liščežerški hōš wotrocžkow šwēta!“

„Šomhaj Wōh“ je wot nětk a niz jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchēch pschedawarňach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje dostacz. Na ščtwōrcž lēta płacžki wón 40 np., jenotlive čžičla šo po 4 np. pschedawaju.